12e JAARGANG. № 115

OOSTPOST
SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.
voor Soerabaija. ½ jaar........ f 18.—
„ Java en buitenbez. „ do......... „ 20.—
„ Europa „ do......... „ 25.—
De **OOSTPOST** verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

DINGSDAG 17 MEI 1864.

Prijs der Advertentiën
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

TE SOERABAYA:
Engelsche den 26sten Mei.
Fransche den 24sten Mei.
Des namiddags ten 4 ure.

(*Voor de policie.*) Wordt bij deze bekend gemaakt, dat de Heer *Arrowsmith*, wegens vertrek naar *Nederland* eervol als wijkmeester van wijk Lo. S. ontslagen, en in diens plaats is benoemd de heer *J. van Voorthuijzen*.

De Adsistent Resident
Soerabaija, *voor de policie*
12 Mei 1864. B. J. VAN DIJK.
[613]

Koffij-Veiling
TE PADANG.

Met referte aan zijne in de *Javasche Courant* van den 9, 13 en 16 Januarij 1864 No. 3, 4 en 5 geplaatste advertentie, maakt de Directeur der Producten en Civiele Magazijnen bekend, dat de tweede **Koffij-veiling** in dit jaar, te *Padang* zal worden gehouden in den loop der maand Junij, den eersten of tweeden dag na aankomst aldaar van de stoompakketboot van *Batavia*.

De voorwaarden van deze veiling hebben voor zooveel art. 6, betreft, ten aanzien van de risico van brandschade wijziging ondergaan, met dien verstande, dat bij aldien de verkochte **Koffij** door brand geheel of gedeeltelijk verloren gaat, voor dat de levering is geschied, de overeenkomst van koop en verkoop beschouwd wordt als te zijn vervallen.

Overigens is daarin geene verandering gebragt en zijn zij dezelfde als die, waarop de laatste in Maart 1864 gehoudene veiling te *Padang* heeft plaats gehad. Dezelve liggen voor gegadigden ter inzage op de bureaux van de Gouverneurs van *Sumatra's Westkust* en van *Celebes en onderhoorigheden*, op de Residentie kantoren en in de lokalen der handelsvereeniging te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaya*.

De Directeur voornd.,
Bij afwezigheid,
De Hoofd-kommies belast met de afdoening der dagelijksche zaken.
BATAVIA, den 6den Mei 1864.
[621] **DEGENT.**

Executoriale Verkoop.

Op Zaturdag den 21sten Mei 1864,
Zullen ten overstaan van den ondergeteekende en door tusschenkomst van het vendu-kantoor te Soerabaija, voor het Policie kantoor alhier, worden verkocht.

Vijf en twintig duizend vijf honderd stuks MANILLA SIGAREN, behoorende tot de lading van het Nederlandsch Indisch Barkschip *Fathaul Kair*, gezagvoerder TAN KIM THAIJ; verbeurd verklaard bij vonnis van den Landraad te Soerabaija dd. 14 Februarij 1863.

De Deurwaarder bij den Landraad voornoemd,
[628] **BRUNO.**

Subcommissie van Onderwijs.

Schoolkommissarissen over de maand Mei 1864.
De Heeren Mr. M. P. A. COSTER
en
Mr. W. 's JACOB.

Jongens Weezen Inrigting.

Directeuren over de maand April. 1864.
De Heeren D. A. J. B. de GRAAF
en
Van BUEREN.

VENDU-DEPARTEMENT.

Publieke Vendutiën.

Op Woensdag 18 Mei 1864.
Bij den heer Durand in de stad, van diverse goederen.

Op Donderdag 19 Mei 1864.
Bij de heeren Haije & van Marle, aan de Kalimaas, van diverse goederen, benevens het Ned. Ind. schip Clipper.

Op Vrijdag 20 Mei 1864.
Bij den heer van der Weijde te Kalie Anjar, van meubelaire goederen, wagens, paarden, enz. wegens vertrek en 's avonds bij Gebroeders Gimberg & Co., in de stad, van Boekwerken, platen enz.

Op Zaturdag 21 Mei 1864.
Ten Policie-Kantore van diverse meubilaire goederen, enz. bij executie.
(609)

Commissie Vendutie
BIJ
HAYE & VAN MARLE.
Aan de Kalimaas
Donderdag 19 Mei 1864.
(627)

Donderdag den 19den Mei a. s.
ZAL DOOR
HAYE & VAN MARLE,
in hun Vendu Lokaal verkocht worden:

De hecht en sterk gebouwde, kopervaste en met echt Muntz metaal gekoperde schoener „*CLIPPER*" gevoerd geweest zijnde door L. ESCHAUZIER.

Het snel zeilend vaartuig zal met compleeten Inventaris en eene groote hoeveelheid overcompleete DJATTIE HOUTEN WATERVATEN, in ééne koop opgeveild en aan de meest biedende gegund worden.

Voor ieder te bezigtigen ter reede alhier en informatiën bij
(628) HAYE & VAN MARLE.

OP VENDUTIE
van den 19den Mei.
ZAL NOG VERKOCHT WORDEN.
Een klein partijtje Puike KOFFIJ, in kavelingen voor huisselijk gebruik.
[629]

OP VENDUTIE
van den 19den Mei
zal nog verkocht worden:
Eene groote partij ROODBLADKOPEREN BOUTEN, afkomstig van het gewezen oorlogschip *Palembang*. (630)

VENDUTIE wegens VERTREK
TEN HUIZE VAN DEN HEER
J. VAN DER WEIJDE,
te Kalie Anjar.
Op Vrijdag den 20sten Mei 1864,
DOOR
Le Roy & Co.

Van eenen compleeten *Inboedel*, waaronder zeldzame SCHILDERIJEN van dieren, bijzonder groote IJZEREN LEDIKANTEN, WAGEN en PAARDEN, waaronder Een span hardloopende Bimanesche PAARDEN, en Een goedgedresseerd Bimaneesch RIJPAARD. [616]

De geannonceerde openbare
VEILING
van

1e de localen thans geoccupeerd door de firma MAC LENNAN & Co.
2e Het HUIS en Erve te Simpang bewoond door den Heer J. A. MAC LENNAN.
3e Een HUIS en Erve gelegen in de Gattottan alhier, thans bewoond door den Heer D. MAURITZ MARTENS.

Zal alsnu plaats hebben
op Maandag den 23sten Mei
ten huize van den Heer W. CORES DE VRIES, Kalimaas, precies ten 10 ure. Genoemde Perceelen blijven inmiddels uit de hand te koop en te bevragen bij MAC LENNAN & Co. in liq.
[611] D. Mac LENNAN.

Vedutie wegens Vertrek
ten huize van den Heer
W. CORES DE VRIES,
aan de Kalimaas,
op Maandag & Dingsdag den 23 & 24 Mei,
Van eenen Compleeten Inboedel, rijtuigen, paarden etc. (612)

Op de eerstkomende
VENDUTIE
in het Vendu Lokaal
zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

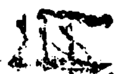
J $ 531, 532, 534 à 40, 542, 544, 547, 549, 551, 553 à 55, 557 en
W & C 559.—19 balen, ieder 20 stuks RUWE DRILLS.
C T
O 1 kist à 50 ps. 6/4 MADDAPOL-
S C LAMS.
2763
Alhier beschadigd aangebragt per Nederl. schip *Billiton*, kapitein H. DE VOOGD VAN DER STRAATEN.
(614) EEG & CO.

HOUT VENDUTIE
TE GRISSEE.
Op Zaturdag den 28sten Mei e. k.
zullen op de stapelplaats van wijlen den Heer P. C. VAN ROIJEN worden verkocht:
cc. 2300 BALKEN,
zeer geschikt voor huis- en scheepsbouw.
De agenten der weeskamer Executeurs in den boedel van wijlen den Heer P. C. van Roijen.
M. J. J. OP DE LAEY
en G. W. TANDIE.
N. B. Bovenstaande vendutie is uitgesteld tot op den 28sten Mei e. k.
(605)

De geannonceerde verkoop van MAAS INGEBEIJ MANGOON DIRDJO, bedoeld bij advertentie No. 574, zal geen voortgang hebben.
(607) Mr. C. G. DE BEUS qq

De aangekondigde verkoop op publieke vendutie
van de
TABAKSONDERNEMING
Randegan.
zal alsnu bij INSCHRIJVING plaats vinden op Donderdag den 19den a. s. des ochtends ten 12 ure.
Gegadigden gelieven hunne billetten die op voornoemden dag en uur geopend zullen worden, in te dienen bij
[623] MR. M. VAN DEN HEUVELL.
PER LANDMAIL.

Regtstreeksche Stoomvaart naar Batavia.

HET STOOMSCHIP
SINGAPOERE,

kapitein MUNNICH.
Vertrekt naar BATAVIA op den 20sten en 30sten April en den 10den 20sten en 30sten Mei.
Van BATAVIA naar SOERABAIJA op den 25sten April, en den 5den 15den en 25sten Mei.
Adres bij
(505) W. CORES DE VRIES.

Stoomvaart in den Indischen Archipel
Het vertrek der Stoomschepen
gedurende de maand Mei

IS GEREGELD ALS VOLGT:
Naar BATAVIA, en SAMARANG den 7den 15den, 22sten en 29sten.
Naar de MOLUCCOS via MACASSAR, TIMOR KOEPANG en DILLY den 15den.
Naar BANJERMASSING via BAWEAN, den 27sten
Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van
(580) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN

VOOR PASSAGE
NAAR
NEDERLAND
Wordt aangeboden het snelzeilende Schip
STAD LEIJDEN,

Kapt. J. C. VAN DER POLL,
de uitmuntende inrigting der hutten alsmede de goede behandeling en verzorging der passagiers maakt deze bodem allezints aanbevelenswaardig voor repatrierende personen.
Nadere inlichtingen te bekomen bij
De Agenten,
DUMMLER & CO.,
te Batavia.
B. J. VAN ECK & CO.,
(602) *te Soerabaija.*

PASSAGE
NAAR
NEDERLAND.
Wordt aangeboden per het snelzeilend nieuw-gebouwd Nederlandsch schip
MARIE,
Kapitein H. G. BIESTHORST, welke bodem uitnemend is ingerigt voor den overvoer van Passagiers; aan boord bevindt zich een geexamineerd geneesheer.
Informatiën te bekomen bij
De Agenten,
ANEMAET & CO te Soerabaija
en REIJNST & VINJU „ Batavia.
(555)

PASSAGE
NAAR
NEDERLAND,
wordt aangeboden per het snelzeilende Nederlandsche schip
ROTTERDAM,
Kapitein H. G. T. ADRIAANS, welke bodem uitnemend is ingerigt voor den overvoer van Passagiers.
Aan boord bevindt zich een geëxamineerd geneesheer.
Informatien te bekomen bij
De Agenten,
ANKMAET & CO, te Soerabaija
REIJNST & VINJU, te Batavia.
(554)

Iemand bekend met de TABAKS-CULTURE en vroeger in Holland in de TABAK werkzaam geweest zoekt eene plaatsing en hetzelfde vak of in eene andere betrekking. De meest gunstige informatiën omtrent eerlijkheid en soliditeit kunnen geproduceerd worden.
Adres Ltt. V. bureau dezer *Courant.*
(629)

Bij alle Boekhandelaren in Indie, zijn verkrijgbaar gesteld, **Prospectussen** en **Proefnummers**, van een nieuw maandwerk, getitelt:
INDISCH TIJDSCHRIFT.
PRIJS per Halfjaar
Voor geheel Ned. Indie buiten Sumatra f 7.—
(603)

Ondergeteekenden, Agenten der P. & O. STEAM NAVIGATION COMPANY alhier, maken hierbij bekend dat zij per laatste mail, van de Directie in London mededeeling hebben ontvangen dat van 1 Junij e. k. de passage gelden met 15 percent verminderd en alzoo gebragt zijn, één persoon 1 klasse.

van Singapore naar	Aden	op f	625.—
„ „ „	Alexandrie	„ „	1088.—
„ „ „	Marseilles	„ „	1275.—
„ „ „	Southampton,	„ „	1338.—

met inbegrip der passage over de landengte van Suez, voor de drie laatstgenoemde plaatsen.
Verdere Informatiën te bekomen bij
MACLAINE, WATSON & Co.
te *Samarang* bij McNEILL & Co.
Soerabaija „ FRASER, EATON & Co.
(625)

B. J. Hovestadt.
Chronometer en Horologiemaker.
IS
Verhuisd,
naar de *Krambangan*, naast de TOCO van den Heer VAN DER LINDEN. (340)

WOODBURRY & PAGE.
PHOTOGRAFISTEN van BATAVIA.
Geven bij deze kennis dat zij hun atelier in de woning van den Heer BLAAUPOT te KRAMBANGAN hebben en hetzelve den 16den dezer geopend zal worden.
Met uitzondering van den Vrijdag, is hun atelier van 8 — tot 10 uren 's morgens geopend.
Alleen des Vrijdags worden gezichten van huizen en landen, ter groote van 10 tot 8 dm. genomen.
Slechts gedurende eene maand zal het atelier geopend zijn.
Eenige ÉLÉGANTE MEDAILLONS en BROCHES verkrijgbaar. [604)

VERKRIJGBAAR
bij de ondergeteekenden de gunstig bekende Portland **cement**, uit de fabriek van KNIGHT, BEVAN & STURGE, te Londen in vaten.
ALSMEDE:
Manilla **touwwerk** van 3/4 à 2½ dm. Holl. **touwwerk**, glazen **dakpannen** **lood** in blokken, **bladzink**, rooi **plaatkoper**, geel **bladkoper** van 24—26 en 28 oncen, **dito** 1/3 **bladen** van 22 oncen, rooi **bladkoper** van 14 oncen en **koperen huidspijkers**.
(615] EEG & CO.

Bij akte op den 13 *Mei* 1864, verleden ten onderstaan van den Notaris J. H. FUCHTER en getuigen te Soerabaija, is van af die datum, met onderling goedvinden ontbonden de tusschen de Chinezen **Ho Ban Sing** en **An Tjiang Tjoen** te Soerabaija tot dus ver bestaan hebbende vennootschap, tot het drijven van handel en alle zaken die daarvoor vatbaar zijn, hetzij in Commissie of voor eigen rekening, onder de firma **Ho Ban Sing & Co**, onder bepaling dat de nog loopende zaken dier firma zullen worden afgedaan door den gewezen vennoot **Ho Ban Sing**, en dat de zaken door dezen onder dezelfde firma voor zijne eigen rekening zullen worden voortgezet. (617]

NEDERLANDSCH-INDISCHE Spoorweg-Maatschappij.
Den dertigsten Mei 1864,
des voormiddags ten 9 ure,
zal in het bureau der Ned. Indische Spoorweg-Maatschappij te Samarang in het openbaar worden
Aanbesteed:
het te Samarang leveren van 20.000 stuks Dwarsliggers in vier perceelen, elk van 5000 stuks.
De aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.
Bestek en voorwaarden zijn te verkrijgen aan het bureau der Maatschappij te Samarang, tegen betaling van *f* 0.50 het exemplaar.
Inlichtingen zijn te bekomen op voormeld bureau. (356)

Nederlandsch Indische Spoorweg Maatschappij
Den 30sten *Mei* 1864 des voormiddags ten 10 ure, zal te *Samarang* aan het bureau der Maatschappij in het openbaar bij **inschrijving** worden aanbesteed:
Het verhoogen van een gedeelte van het stations terrein aldaar. Het bestek en de teekening zijn van den 6den *Mei* verkrijgbaar aan het voormeld bureau tegen betaling van *f* 2.—
Aanwijzing op het terrein zal geschieden en 25 en 28sten *Mei* des morgens ten 7½ ure.
Inlichtingen zijn te bekomen aan het bureau der Maatschappij. (553)

Voor Kompagnies - Administratien
MENAGEBOEKEN, STRAFREGISTENS, SCHIJFSCHIETREGISTER, } ad *f* 4.— pr. Exempl.
MODEL No. 14 ad *f* 3.— per Dozijn.
à Contant
bij
(442) LE ROY & CO.

WIJN - AZIJN
Op Kleine Ankers
zeer geschikt voor huisselijk gebruik.
bij
(568) GEBR. VAN DELDEN.

BAGUR WIJN
VERKRIJGBAAR
op fust en afgetapt.
567) Bij GEBR. VAN DELDEN.

Direct uit Parys Ontvangen:
Fijne Wollen Mousselines 8/4 breed.
Prachtige Schotsche Fluweelen
Linten, } *Haute Nouveauté.*
„ „ Zijden
Linten
Wit Gros de Napels.
Witte Satyn.
Zwarte- en Couleurde Naai-Zijde.
Koord of Beurzen-Zijde in alle Couleuren.
Zijden- en Wollen Smal Veterband, in alle Couleuren.
Bretelles en Ceintures, [*Haute Nouveauté.*]
(622) D. MAURITZ MARTENS.

Ongekookte Lijnolie.
Gekookte „
Stand Olie.
Groenezeep, enz; enz;
te verkrijgen bij
(626) F. S. SAUERBIER

Original Christy,s Minstrels.
Zullen met de eerstkomende BOOT van Samarang alhier aankomen. 624)

Toko Boomstraat
Op nieuw Ontvangen.
Witte Fransche BROODSUIKER.
BESTE VANILLE (groote stangen) per ℔ en per stokje.
[618] VAN DEN MUIJSENBERG.

In Commissie Ontvangen
IN TOKO BOOMSTRAAT,
Engelsche FILTEN HOEDEN.
„ „ LAKENSCHE PETTEN.
SCHOTSCHE MUTSEN.
(619) VAN DEN MUIJSENBERG.

Verkrijgbaar
IN TOKO BOOMSTRAAT,
BOTER.
Z. M. en LEIDSCHE KAZEN.
HAMMEN en ROOKVLEESCH.
Alles van prima kwaliteit.
[620) VAN DEN MUIJSENBERG.

Schoenen Magazijn
VAN
F. SCHMID,
Op nieuwe Ontvangen
GLACÉ HANDSCHOENEN, gemerkt *W. Loonen en C.*, te Batavia zijnde deze van uit de beste fabriek te Parijs afkomstig, en worden geregeld voorts alle maanden per Fransche mail verzonden zoodat teeds nieuws en MOOIJE HANDSCHOENEN, verzekerd zijn. (355)

Steeds Voorhanden.
LIJNOLIE, TERPENTIJN, diverse VERFWAREN, KWASTEN, Holl. ZEILDOEK TOUWWERK, PROVISIEN.
Bij **KULLER.**
3de Kalie-Sossok.
NB. Gelegenheid voor het maken van Scheepsen huiszeilen. (457)

Het Fotografisch Atelier
VAN
K. RUWALDA
is alle dagen geopend.
PRIJS DER VISITE KAARTJES
6 stuks *f* 20 —
12 „ „ 25 —
iedere afdruk ook van alle vroeg r genomen negatieven *f* 1 het stuk.
(601]

Photographisch Atelier
van
GLLAND & ZOON,
alle dagen geopend van 8 tot 12 uur.
GATOTTAN in het huis vroeger bewoond door den WelEd. Heer NOSSE (3488)

Etablissement Groedo.
Door eene belangrijke toevoeging van nieuwe machinerien, zoowel voor de bewerking van HOUT als IJZER, KOPER enz kunnen door de ondergeteekenden, bestellingen voor huisbouw, vervoermiddelen, benoodigdheden voor landbouw, industrie en fabriekwezen enz. in korten tijd NET AFGEWERKT en TEGEN BILLIJKE PRIJS BEREKENING worden afgeleverd.
(97) ZANTHUIS & CO.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.
Groote hoeveelheden dezer weergalooze Medicijnen worden thans in Oost-Indië en den Indischen Archipel gebruikt. Men vindt dezelve bijzonderlijk geschikt voor de Oostersche klimaten en Inboorlingen zoowel als Europeër, hebben uitgevonden dat de delfstoffelijk bereide medicijnen, welke vroeger zoo veel aftrek hadden, hoe krachtdadig ook werkende in sommige gevallen, echter te vaak veel schadelijker zijn in derzelver gevolgen dan de ziekte zelve. Holloway's Pillen en zalf zijn bereid uit niets anders dan wat tot het plantenrijk behoort, en zoo eenvoudig en heilzaam zijn derzelver bestanddeelen dat zelfs het zwakste ligchaamsgestel nimmer door dezelve, ook geen oogenblik, benadeeld kan worden. In ongesteldheden der Lever en Maag zijn deze Pillen een Specifiek, alle andere ziekten moeten voor het gebruik der Zalf wijken. (3467)

VOOR PHOTOGRAPHEN
PAPIER ALBUMINÉ,
per mail ontvangen
BIJ
[378] LE ROY & CO.

RISICO'S
Tegen Brand en Zeegevaar,
worden aangenomen voor rekening van
Het Brand-Assurantie Genootschap
De Zee-Assurantie Compagnie.
De tweede Zee-Assurantie Compagnie.
De Zee-Verzekering-Maatschappij „Batavia."
Ten Kantoor van
SOERABAYA, B. KOPERSMIT & CO.
(4071)

De ondergeteekende gezagvoerder van het Spaansche schip **PERLA**, waarschuwt een ieder geen Credit te verleenen aan zijne Equipaze.
(630) HORMARA.

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.
JAVASCHE COURANT
Van den 10den Mei. 1864. No. 38.
Bij Koninklijk besluit van den 19den Februarij 1864, No. 93, is de tweede luitenant L. J. A. J. Broman, van het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië, in zijnen rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Nederland.
Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, van 17 Maart 1864, Lt. APZ, no. 2, is aan den stadsapotheker te Samarang, met verlof in Nederland, J. P. van Rouveroij van Nieuwaal, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.
Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, van 19 Maart 1864, Lt. APZ, no. 16, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, Mr. W. van Lennep, laatstelijk griffier bij den laudraad te Soerabaija, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.
Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, van 23 Maart 1864, Lt. APZ, no. 13, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, J. C. E. van den Bergh, laatstelijk onderkommies der tweede klasse bij de recherche te Batavia, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.
ONTSLAGEN:
Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de klerk bij het civiel pakhuis te Makasser [Celebes en onderhoorigheden] J. P. Prevoost.
VERLEEND:
Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den president van den raad van justitie te Samarang mr. M. W. Scheltema.
ERKEND:
Krachtens magtiging des Konings, de heer Lewis W. Tappan Jr., als consul der Vereenigde Staten van Amerika te Batavia.
BENOEMD:
Tot telegrafist der tweede klasse, J. Hamburg thans die betrekking waarnemende.
Tot lid der commissie tot ondersteuning van behoeftige christenen te Batavia, E. Chaulan, koopman aldaar.
Tot griffier bij den omgaanden regter in de eerste afdeeling, de eerste kommies op het parket van den procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië mr. J. W. S. van der Aa.
Tot eersten kommies op het parket van den procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang mr. J. Ph. F. Fils.
Tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Samarang, de benoemde ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië mr. A. J. Immink, onlangs hier te lande aangekomen.
VERGUND:
De uitoefening van het beroep van landmeter, aan L. Wessels, controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Bantam.
MAGTIGING VERLEEND:
Tot het uitreiken aan den eervol ontslagen officier van gezondheid der tweede C. A. M. M. M. von Ellenrieder, van eene acte van toelating tot uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk te Cheribon.

Schutterijen, enz.
BEVORDERD:
Tot luitenant-kolonel bij de schutterij te Soerabaija, de majoor-kommandant van dat corps mr. M. P. A. Coster.

Militair Departement

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der genie en sappeurs K. E. W. Bouwensch.

BENOEMD:

Tot magazijnmeester der genie van de de de klasse, (tweede luitenant) de magazijnmeester der vierde klasse [militair opzigter der genie van de eerste klasse], G. J. Imbert.

BIJ DEN ARTILLERIE-CONSTRUCTIE-WINKEL TE SOERABAIJA.

ONTSLAGEN:

Op verzoek, eervol, als onder-constructeur, de eerste luitenant H. W. Ketjen.

BENOEMD:

Tot onder-constructeur, de tweede luitenant P. F. Vreede, van het personeel der artillerie.

NEDERLANDSCH-INDIE.

SOERABAYA 17 Mei 1854.

Vertrokken Passagiers.

Met de stoomboot *Padang*, kapt. W. Vogel; naar de Molukkos via Makassar, Timor en Delij: Offic. der adm. Lagaaij, Luit. Derks, Bouman de Rijkholt en Jarman; de heeren Samuel, Kortz, Olland, Bakker, Poldeman, Wilinga.

Met de stoomboot *Ambon*, kapt. J. van Zandwijk; naar Batavia via Samarang: Luit. kolonel Koch en fam., Luit. Versteeg en echtg., de heeren Grasewisch, Menten, van Berkel, Mounier, van den Hurk, Groo, Gehne, Valkenhof, Casperss.

NEDERLAND.

Het *Utrechtsch Dagblad* deelt den tekst mede van het adres, dat, door vele aanzienlijke personen der stad geteekend, spoedig naar Kopenhagen zal worden opgezonden. Dat adres luidt als volgt:

„*Aan het Deensche volk!*

„Met een gevoel van weemoed en verontwaardiging werd de mare in het vrije Nederland vernomen, dat de Duitsche bond besloten had een gedeelte van het Deensche rijk te bezetten een besluit, ten aanzien geleed, schijnbaar, om de regten van het volk, maar in waarheid die van een onedelen pretendent te handhaven; dat gevoel nam toe, naarmate de twee groote mogendheden van Duitschland zich niet ontzagen onder het voorgeven, dat zij als reddende vrienden kwamen, Denemarken te willen dwingen, zijne onafhankelijkheid prijs te geven en onzedelijke eischen, met verkrachting van wet en regt, in te willigen.

„Nederland verheugde zich, dat het magtige Albion dreigende tegen dat onregt opkwam, dat er uit de overige deelen van Skandinavie stemmen vernomen werden, die de hoop deden ontstaan, dat men Denemarken nog in tijds krachtigen bijstand zou verleenen, doch spoedig verdwenden die stemmen, en bleek het, dat Denemarken thans moet ondervinden, even als in 1830 het lot van Nederland geweest is, dat het door alle mogendheden verlaten, aan de overmagt prijs schijnt gegeven te worden.

„Ofschoon Nederland niet, gelijk weleer, magtig genoeg is, om met zijne vloten verdrukten te beschermen, is het daarom nog van den geest zijner vaderen niet ontaard, en gelijk het zelf goed en bloed veil zou hebben om zijne vrijheid en onafhankelijkheid tegen geweld te verdedigen, zoo koestert het even warme deelneming voor den dapperen wederstand van eene kleine natie, die met zooveel moed en zelfopoffering het hoofd biedt aan de overmagt.

„Daarom verheffen ook wij Nederlanders onze stem als een luid protest tegen het geweld en onregt, Denemarken aangedaan door twee magtige volken, wier dreiste overmoed, zoo die niet beteugeld wordt, het bestaan van elken anderen kleinen staat met ondergang bedreigt.

„Wij verheugen ons, dat gij, fiere Denen, hoe gering ook in aantal pal staat om uwe onafhankelijkheid en vrijen regeringsvorm te handhaven: dat gij een vorst bezit, die niet van de door hem bezworen grondwet wil afwijken en luide heeft verkondigd, dat hij slechts „een vrije koning over een vrij volk wil zijn." Zwaar wordt gij beproeft. Uwe overheerschers schamen zich zelfs niet, het gedenkteeken, ter eere van uwe gesneuvelde dapperen in vroegere jaren te Flensburg opgerigt, met heiligschendende hand, van daar weg te voeren en hunne graven te verstoren; doch die gevallen helden blijven een heerlijker en onvergankelijker gedenkzuil in uwe harten behouden; daarin leven zij voort en de hemeltergende hoon, hun aangedaan, zal uwen moed in de ure des gevaars des te meer doen ontbranden.

„Ontvang deze verklaring, waarmede gewis een aantal onzer landgenooten zich vereenigt, als eene hulde aan uw edel en manmoedig gedrag, in deze voor uw vaderland zoo bange dagen. Weest verzekerd, dat wij als leden van een u toegenegen broedervolk, voortdurend deelnemen in uw lot."

ENGELAND.

— De bekende vijf zeeroovers hebben jl. Maandag te Londen de doodstraf ondergaan. Reeds gedurende den vorigen dag waren de straten om Newgate opgevuld met menschen, en duizenden moeten den nacht in de open lucht doorgebragt hebben, om het afzigtelijk schouwspel van den ochtend te kunnen zien. Voor kamers vlak tegenover de geregtsplaats, die een aantal menschen konden bevatten werd £ 75 (f 900) betaald en voor vensterplaatsen van £ 10 (f 120) tot £ 25 (f 300), naar mate de grootte. Een der buitenlandsche gezanten had aanzoek gedaan bij den gemeenteraad, om iemand, die zeer tegen de doodstraf is, te veroorloven, om gedurende den algeloopen nacht de veroordeelden te mogen bezoeken, en de strafoefening bij te wonen, doch dit werd beleefdelijk geweigerd.

Een zeer rijke Engelschman, dezer dagen aan de spleen overleden, vermaakte eene zeer belangrijke som aan dengene, die bij zijne begrafenis zou lagchen. De notaris van den overledene was alleen in het geheim van dit zonderling legaat, over hetwelk hem uitdrukkelijk was aanbevolen het stilzwijgen te bewaren en hij deed dit te naauwgezetter, dewijl in geval dat niemand zou lagchen, het legaat aan hem moest vervallen. Hij beschouwde due met de levendigste belangstelling de bedroefde gelaatstrekken der aanwezigen en zegende uit den grond van zijn hart de ernstige rede van den predikant; toen op eenmaal eene kat, uit eene naburige kamer komende, op de schouders sprong van een dienstmeisje, dat in een hoek van het vertrek stond en juist niet den dood haars meesters, maar de betrekking, die zij stond te verliezen, beweende. Bij de plotselinge verschijning der kat barstte het meisje te midden harer tranen in lagchen uit tot groote ergernis der aanwezigen, die haar terstond bevel gaven het vertrek te verlaten. Doch de ergernis veranderde in verbazing en spijt, toen de notaris, geheel van zijn stuk gebragt, aan de familie van den overledene bekend maakte welk eene aanzienlijke erfenis het dienstmeisje wachtte.

FRANKRIJK.

— De *Sport* wijdt een geheel artikel aan de jagt en de jagtdelicten. Het jagen in verboden jagttijd maakt een deel van zijne beschouwingen uit. Het blad koestert de hoop dat dit verminderen zal, nu de groote restaurateurs en houders van openbare tafels enz., in de hoofdstad zich verbonden hebben om bui ten den jagttijd geen wild te koopen. Of zij het daarom niet zullen voorzetten, is eene andere vraag. De *Sport* geeft ook eene statistiek van de jagt, waaruit blijkt dat het aantal jagtactes in 1863 in Engeland uitgegeven, bedraagt 180,000. De opbrengst van het ingevoerde wild was gemiddeld 13 millioen en dat van het uitgevoerde 7 milioen francs.

— Charivari, de Parijsche Punch, prijkte dezer dagen met eene plaat, voorstellende een vervaarlijk grooten ketel op een hevig brandend vuur geplaatst, en getiteld: „De duitsche bond." Oostenrijk en Pruissen doen alles wat zij kunnen om het lid van de pijp neer te drukken, maar het gaatst eeds aan de eenezijde in de hoogte, en men ziet een groot aantal kleine personaadjes, die hun best doen het lid langzaam in de hoogte te tillen. Één onderschrift verklaart, dat de kokende ketel zich niet langer aan de drukking van boven stoort.

DUITSCHLAND.

Uit Frankfort wordt gemeld, dat dezer dagen door de heeren Muller en Brater, namens de middenstaten, circulaires aan de duitsche geestelijkheid zijn uitgevaardigd. Zij worden daarin uitgenoodigd, hunne gemeenteleden over de feiten en over hetgeen regt en onregt is in te lichten; tot stof voor hunne predikatie een tekst te kiezen zoo als deze: „geeft den keizer wat des keizers en Gode wat Godes is" en dien toe te passen op de gebeurtenissen van den dag en voorts in hun gebed de herstelling van den goeden regtstoestand af te smeeken. Ook zijn door genoemde heeren circulaires verzonden aan de sleeswijk-holsteinsche vereenigingen en comités, waarin deze voor het toenemend pessimisme gewaarschuwd worden. Ten slotte wordt gezegd, dat het de zaak der commissie is de vrijblinde regeringen en dynastien van den afgrond der revolutie te weerhouden, dien zij te gemoet gaan. Eerst van het oogenblik af dat alle vredelievende middelen uitgeput zullen zijn, zal de beweging gegrond wezen, dat langs dien weg niets te verkrijgen is. Wie dit beslissend oogenblik aan het duitsche volk zal kenbaar maken, wordt in de circulaire niet gezegd.

— De hoofddirectie der posterijen te Leipzig heeft bekend gemaakt dat het publiek voortaan niet meer zelf postzegels en frankeer-couverten van het postkantoor behoeft af te halen, maar, des verlangende, zich die door den brievenbesteller aan huis kosteloos kan doen bezorgen. Men heeft daartoe slechts een briefje met adres in een der brievenbussen te werpen.

RUSLAND.

Wij hebben reeds gemeld dat bij een besluit van keizer Alexander van 13 jan. jl. (den russischen nieuwjaarsdag) voor het geweste lijk bestuur het beginsel eener algemeene volksvertegenwoordiging is aangenomen. Ziehier hoe dat beginsel is toegepast. Het besluit beveelt de ingezetenen van alle volksklassen in de steden en ten platten lande, die eene zekere hoeveelheid vaste goederen bezitten of (gelijk de gewezen lijfeigenen) in altijddurend vruchtgebruik hebben, zullen voortaan vertegenwoordigers kiezen, die met de zorg voor al de plaatselijke belangen hunner landstreek belast zijn, alsmede met het toezigt op hetgeen den algemeenen gezondheidsstaat betreft en zelfs in zekere bij de wet bepaalde mate op het openbaar onderwijs. Alleen het regt tot het omslaan der belastingen is aan de door den keizer benoemde gouverneurs, en nog maar tijdelijk, voorbehouden.

De kracht dezer nieuwe instellingen wordt veel vergroot door de bepaling dat de algevaardigden besluiten bij eenvoudige meerderheid van stemmen, en niet, gelijk aanvankelijk ook voor deze gewestelijke instellingen was voorgeslagen, met eene meerderheip van twee derden. Alzoo zullen voortaan de gewigtigste aangelegenheden van het plaatselijk bestuur door zelfgekozen vertegenwoordigers der bevolking bij eenvoudige meerderheid van stemmen worden beslist; als daar zijn: 1o. de verhooging der belastingen voor de behoeften der gouvernementen en districten; 2o. het vervreemden of verkrijgen van vaste goederen; 3o. geldleeningen; en 4o. de herziening van belastingen welke in geld of in natura worden opgebragt.

De vertegenwoordigers der districten zullen in den regel tien, en die der gouvernementen twintig dagen zitting houden; maar zij zullen van den minister van binnenlandsche zaken door tusschenkomst van den gouverneur vergunning mogen vragen om, wanneer die tijd verstreken is, langer vergaderd te blijven; buitendien zal die minister verlof tot buitengewone zittingen kunnen geven.

Het kiesregt wordt toegekend aan de kooplieden, aan de stadsburgers en aan de groote grondeigenaren, dat zijn die eene bepaalde uitgestrektheid vaste goederen, gemiddeld 250 dessätinen of hectares, bezitten, terwijl de kleinere grondeigenaren alsmede de boeren enkel het regt zullen hebben om kiezers te kiezen.

De bovengemelde klassen van kiezers verkiezen elk hare afgevaardigden uit haar midden, in zulk een getal als met hare onderlinge verhouding evenredig is; doch zóó, dat ééne klasse nooit meer vertegenwoordigers dan de andere te zamen genomen hebben mag; aan de boeren is vrijgelaten hunne keuze op grondeigenaren of op priesters van de grieksch-russische kerk te vestigen.

Onder de vertegenwoordigers der districten en der gouvernementen zal de adelsmaarschalk (de door de adellijken gekozen bestuurder hunner vergaderingen) voorzitten, tenzij er regtstreeks door den keizer een voorzitter voor een gewestelijke vertegenwoordiging wordt benoemd.

De districtsvergaderingen zullen gelastigden ter behandeling van de gezamenlijke aangelegenheden der districten van een gouvernement kiezen; en deze gelastigden zullen de vertegenwoordigende vergadering des gouvernements uitmaken.

Het besluit, waarbij de bovenstaande bepalingen zijn vastgesteld, is een politieke maatregel van uiterst groot gewigt. Want het schept vertegenwoordigende vergaderingen voor uitgestrekte landstreken, zoowel voor de onderscheidene gouvernementen als voor hunne onderdeelen of districten; het vereenigt daarin vertegenwoordigers van al die klassen der burgermaatschappij, welke bij directe belastingen betrokken zijn; het geeft aan die vertegenwoordigers eene groote mate van onafhankelijkheid en een ruimen werkkring; het stelt buitendien eene verbinding daar tusschen de steden en de plattelandsgemeenten wat betreft de behartiging harer stoffelijke en zedelijke belangen.

BRIEVEN AAN ZIJNE MEDEBURGERS, DOOR EEN UIT HUN MIDDEN.

Er is welligt nooit een hatelijker en onder waar woord in de wandeling gekomen, dan dat van den Franschman, die Nederland brandmerkte als un pays de canards, canaux et canaille, — een gezegde hem waardig, die om den wille der ijdele voldoening van eene „aardigheid" te debiteeren, zelfs het heiligste niet ontzag. — Want, en hierop mogen wij met regt trotsch zijn, hoe talrijk de canards en de canaux mogen wezen bij ons, — er zijn weinige, zoo niet geene landen van Europa, of van andere werelddeelen, die betrekkelijk minder canaille bevatten, dan het onze.

Intusschendeel, een hoofdkenmerk van ons volk is zijne aangeboren liefde tot hetgeen de Engelschman respectability noemt, en de zucht daarnaar heeft ons ten allen tijde onderscheiden. — Er is, bij deze degelijkheid, die den fond uitmaakt van den Nederlandschen volksaard, ook een aangeboren afkeer van alles wat op kwakzalverij gelijkt, zucht naar vertooning en het streven om zich anders voor te doen dan men is. Dit laatste vooral is karakteristiek in den hoogsten graad, en maakt dat wij zoo razend onhandig zijn in de kunstmatige vermomming van onzen stand, die overal in de mode komt, en welke een Engelschman, een Franschman en zelfs een Duitscher zoo gemakkelijk weet in praktijk te brengen.

Ge kunt, bij voorbeeld, uren lang praten met een beschaafden Brit, met een Parijzenaar, of een zoon van het on-eenige Duitschland, zonder er achter te komen tot welken stand hij in de maatschappij behoort; — maar spreek slechts één kwartiertje met den hollandschen koopman, den regtsgeleerde, den geestelijke, of den schoolman, — en de aap komt al spoedig uit de mouw.

Dit streven naar eene zekere eenvoudigheid heeft echter tevens eene zeer groote eenzijdigheid te weeg gebragt.

De koopman werd koopman quand même en niets anders; de regtsgeleerde „bleef bij zijn vak;" de oud literator bepaalde zich tot de Grieken en Romeinen en leefde alsof de wereld, na het einde der oude geschiedenis, niet meer voor hem bestond, en de theologant met zijn steek, bewoog zich in een beperkten kring van „preêken" en onstichtelijke lektuur, die hem tot niet veel beters maakte dan een geestelijke ambachtsman. Het spreekt van zelf, dat ik dit een en ander van de verschillende beroepen slechts in het algemeen zeg. In alle vakken waren er roemrijke uitzonderingen, — die in de eerste tijden na 1813 voor „heel gevaarlijke menschen" gehouden werden.

Inderdaad, men dreef de behoefte aan verzoening en vrede zoover, dat diegene op de meest loffelijke wijze handelde en als de uitstekendste man beschouwd werd, die de minste menschenkennis te of griefde, op welke wijze ook. Onzijdig zijn en klurloos blijven, was eene hoofdverdienste en als deze gaven met eene zekere woordenrijkheid verbonden waren; om het gebrek aan denkbeelden te verbloemen, dan muntte men uit.

Alles wat naar geestdrift zweemde, herinnerde aan de hartstogtelijkheid van vroegere dagen; men was zoo bang voor de koorts, dat men daarboven de lethargie verkoos en elke ontroering vreesde; die den gelukkigen burger uit den zaligen dut kunnen doen ontwaken.

De geest, of het gebrek aan dien, van de „Opregte Haarlemsche Courant," zweefde over het land en zijne bewoners, en dat eerbiedwaardige dagblad mag beschouwd worden als de vlag, welke het Nederlandsch staatsschip in top heesch.

In de *Opregte* werd niet geredeneerd. — men kon ze lezen zonder gevaar van aangestoken te worden door „holle theorien" of goddelooze klagten. Hare berigten kwamen wel iets later, dan die der overige couranten, — maar waren authentiek, — „Ik geloof het niet; — want het heeft nog niet in de Haarlemmer gestaan," was eene gewone spreekwijze geworden, en men las er de feiten, droogweg verhaald, zonder commentaar, en stapelde ze in zijn geheugen op, zonder daarover te redeneeren. Ze werden dan ook alleen als belangrijk beschouwd in zoover ze op „de Beurs" van invloed konden wezen en daar ze ten dien opzigte vrij laat ter algemeene kennis kwamen, vond men het nog gemakkelijker, — en die gewoonte is nog heden ten dage in vollen bloei, — om den toestand der wereld, niet volgens hetgeen er gebeurde, te beoordeelen, maar volgens de prijscourant der effecten te schatten. Stegen de papieren van waarde, — dan was alles goed; — daalden ze 1/2 of zooveel percent, — dan was het weder treurig gesteld en men schudde bedenkelijk het hoofd en vreesde het ergste.

De volksgeest, — the public spirit, — doofde uit. Datgene waarover men niet redeneerde, had weinig aanlokkelijks, — en de meerderheid der lezers der Haarlemmer kwamen er langzamerhand toe, om zelfs de politieke berigten slechts eventjes door te loopen en hoe langer zoo meer waarde en belang te hechten aan de „advertentiën," de huwelijks-, geboorte- en doodsberigten, die weldra de meeste ruimte in het dagblad besloegen, en met groote letters en met soepering zelfschagen welgevallig den slaperigen staatsburger tegenlonkten.

Wat was het [en is het soms nog] stichtelijk te lezen, hoe „de hoogedelgestrenge en hoogwelgeboren heer A. B. C., kommandeur van deze en ridder van gene orde, voorzitter van den raad der Onncozelen en lid van een half dozijn geleerde genootschappen, in een gezegenden ouderdom, en in de hoop op een beter leven, zalig in den Heere ontslapen is."

De eenvoudige burgerman las dergelijke advertentien, om zoo te zeggen, met den hoed in de hand; hij telde de titels en de groote letters, en hij berekende de kosten der driemalige plaatsing, — en gevoelde zijne eerzucht opgewekt om ook eens hoogedelgestreng enz. te worden en zijne nazaten in staat te stellen eenmaal even deftig hun rouw over zijn verlies aan den dag te leggen.

Men heete dit niet overdreven; — zoodanig was de algemeene geest, — wij herinneren ons allen nog den tijd, toen het voor menigeen een punt van zwaarwigtige overweging was, of hij zijn buurman als „weledelgeboren" of slechts als, weledele heer," zou beschouwen, en adresseeren.

Deze nietige geest strekte zich dan ook spoedig over iedere klasse der maatschappij uit. Het was de gouden eeuw der middelmatigheid in alles, waarin de grootste nulliteit en de grootste sommiteit, zoo te zeggen, synoniemen waren, en alles wat op zelfstandigheid geleek, hoogst ongepast werd geacht.

Dit ging zoo ver, dat het doorging zelfs voor gevaarlijk en hoogst democratisch, zooals het toen heette, — nu zegt men „revolutionnair" — om kennis te nemen van hetgeen de uitzonderingen op het algemeene gebied der onzijdigheid verrigtten of dachten.

Toen het dagblad waarin ik de eer heb deze regels te plaatsen, jaren en jaren geleden, de tolk werd van sommige „woelgeesten," gelijk zij genoemd werden, die het groote publiek uit zijn langen slaap trachtten op te

wekken, eischte het eenigen moed in de societeit of elders, naar de Arnhemsche Courant te vragen. Een ambtenaar, die bekend stond als een geregelde lezer der Arnhemmer, liep groot gevaar van door te gaan bij zijne meerderen voor een „gevaarlijk mensch;” en de meerderen die in het geniep het verfoeijelijke blad lazen, toonden de meeste minachting daarvoor in het openbaar, wat echter volstrekt niet belette, dat de tegenwoordige diplomaat, de vroegere redacteur van het vreesselijke blad, steeds door elk van hen met de meeste onderscheiding behandeld werd.

Want, — en dit was eene gelukkige omstandigheid, — al was men ingeslapen voor zooveel staatkundige regten en voorregten betrof, al behaagde het den goeden Nederlander een tijdlang afstand te doen van vrijheid van denken en spreken en kalm voort te droomen onder de „vaderlijke regering,” er heerschte toch onder het geheele volk het zich zelf onbewust gevoel, dat het toch die regten en voorregten nog bezat, als een onvervreemdbaar erfdeel, waarvan het gebruik kon maken zoodra het zulks verkoos, en iedereen begreep dat hoewel men schelden mogt op allen, die tegen den algemeenen wensch of neiging zich in oppositie stelden tegenover den geest van den tijd, het bespottelijk, gevaarlijk en zelfs onmogelijk zou wezen, hen ernstig te vervolgen.

Men sloeg dus den gemakkelijken weg der „palliatieve” in. Men trachtte met groote woorden, die nooit in krachtige handelingen overgingen, af te schrikken, — of men verried zijne zwakheid nog meer, door vleijen en omkoopen.

En beide middelen bleven niet zonder uitwerking. Vele ondergeschikte opposanten werden bang gemaakt; — vele groote opposanten werden omgekocht. Het was een treurige tijd en wij mogen dankbaar wezen, dat die voorbij is.

De onverschilligheid van het groote publiek voor de politiek, had nog een treurig gevolg, welks verwerkingen niet geheel voorbij zijn. De dagelijksche pers viel, met heel weinige uitzonderingen, na het herstel onzer onafhankelijkheid, in verkeerde handen. De regering zag met welgevallen hoe nietig, hoe flaauw dit anders zoo magtige werktuig voort arbeidde. In plaats van de rigtinglooze op te beuren en op te heffen en tot een krachtig orgaan te maken, beging de regering zelve de onvergeeflijke fout, om ze te laten vervallen, om ze zooveel mogelijk te vernederen en te verdrukken; — de dagbladschrijver werd de Paria der letterkunde, en de Parias, in grooten getale, wemelden in de drukkerijen en vulden den redacteurszetel. Taal, stijl en behandeling van bijna alle onderwerpen in onze oude dagbladen, waren meer dan bespottelijk, — ze waren walgelijk voor den beschaafden lezer, en geen wonder, dat als hij ooit zelf in een dagblad schreef, hij dit zoo geheim mogelijk zocht te houden, — niet uit vrees, van zijne gevoelens te verantwoorden, maar uit schaamte voor het gezelschap waardoor hij zich omringd zag.

Sedert dien tijd zijn wij op dit punt met reuzenschreden vooruitgegaan. Maar wordt de taak van den dagbladschrijver daarom met dien eerbied beschouwd, welke haar toekomt? Niemand zou dit durven beweren, — of de positie van onze journalisten durven vergelijken, uit een maatschappelijk oogpunt, met die hunner medewerkers in andere vrije landen. Neen, zooveer is het nog niet bij ons gekomen, en het kost nog moeite aan het „geachte publiek”, om onder de dagbladschrijvers het kaf van het koren te ziften, en om het vastgewortelde vooroordeel tegen de geheele kaste te wijzigen ten behoeve der vele verdienstelijke mannen, wier invloed toch dagelijks grooter wordt.

De toestand van de periodieke pers, die zich met de schoone letteren en de wetenschap bemoeide; was niet minder treurig dan die harer staatkundige zuster. Kritiek en smaak waren beide walgelijk; de taal beneden het middelmatige, — de algemeene leuze — asinus asinum fricat. Een doodelijke verveling overvalt mij, die ik den lezer niet zou willen mededeelen, als ik denk aan Yntema's zoo karakteristiek genoemde „Vaderlandsche letteroefeningen”, aan den Letterbode, — aan — — maar waarom de herinnering opwekken aan al die riemen bedorven papier, — welke nu hunne bestemming in den kruideniers winkel bereikt hebben? — Een betere tijd brak aan: de Gids, „de blaauwe beul” van de Brag, stak het hoofd op, en de booze reus heeft ontzaggelijke verdiensten, als de eerste vernieler der kruipende dwergen, waardoor hij omgeven was.

(*Arnh. Ct.*)

DE NEDERLANDSCH-INDISCHE HANDELSVLOOT.

id 1843 en 1863.

Twintig jaar geleden bestond de in Nederlandsch Indië te huis behoorende handelsvloot uit 243 vaartuigen, t. w. 3 stoomschepen, 29 schepen, 89 barken, 35 brikken, 89 schooners en 10 kotters, toops en pantjallangs, te zamen metende 21579 lasten en gevoerd door 51 europeesche (of daarmede gelijkstaande), 69 chineesche en 113 arabische of inlandsche gezagvoerders.

In den aanvang van dit jaar waren de cijfers der indische handelsvloot als volgt; 382 vaartuigen t. w. 15 stoomschepen, 11 schepen, 153 barken, 39 brikken. 125 schooners, en 39 kotters, toops en pantjallangs, te zamen metende 38379 lasten en gevoerd door 60 europeesche (of daarmede gelijkstaande), 101 chineesche en 221 arabische of inlandsche gezagvoerders.

Hieruit blijkt alzoo eene totale vermeerdering dier handelsvloot, in twintig jaren, met 139 vaartuigen en wel: 12 stoomschepen, 64 barken, 4 brikken, 43 schooners en 29 kleinere vaartuigen, terwijl slechts het aantal schepen van 29 tot 11 en dus met 18 verminderd is. De inhoud der gezamenlijke schepen is in hetzelfde tijdvak met 16800 lasten of ruim 77 pCt vermeerderd, eene toename die veel aanzienlijker is dan die van het aantal vaartuigen, welke ruim 57 pC. bedraagt.

De vermeerdering, de stoomschepen uitgezonderd, komt echter voornamelijk op rekening der buitenbezittingen. Op Java nam het aantal vaartuigen toe van 184 tot 294 en de inhoud der lasten van 16647 tot 26714 waarvan bijkans 2000 lasten komen op de stoomschepen.

De handelsvloot van Sumatra werd dubbel zoo talrijk aan bodems en ook hun gezamenlijke inhoud steeg tot het dubbele.

Van Banka werden in 1843 nog geene handelsvaartuigen vermeld, terwijl zij in de opgaven van 1863 met het cijfer 10 voorkomen (1 bark, 1 brik en 8 schooners).

Riouw had in 1843 slechts 2, en in 1863 8 schepen.

Van de westkust van Borneo was de handelsflotielje sedert 1843 gestegen van 10 tot 15 en van Bandjermasin sedert 1844 van 4 tot 34 vaartuigen, grootendeels barken. De tonneninhoud dier vaartuigen is in dit tijdvak ook ruim verdubbeld.

Van Makassar werden in 1843 slechts 2 barken vermeld, terwijl het in het begin dezes jaars bezat 3 barken, 2 brikken en 6 schooners.

In de opgaven van 1843 van de Molukken is slechts sprake van 1 brik te Banda, doch volgens die van 1863 bezat Menado 4, Amboina 6, Banda 1 en Ternate 7 vaartuigen, meest al schooners en te zamen metende 457 lasten.

Volgend staatje geeft een overzigt van de handelsvloot op Java te huis behoorende, zoo als zij was zamengesteld in de genoemde jaren 1843 en 1863. De op Madura te huis behoorende vaartuigen, ten getale van 13 in 1843 en van 21 in 1863, zijn daaronder niet begrepen.

Residentie	1843	1863
Batavia	44	36
Cheribon	4	5
Tegal	1	4
Pekalongan	9	8
Samarang	29	23
Japara	5	4
Rembang	22	16
Soerabaija	70	92
Pasoeroean		6
Totaal	184	193

Men ontwaart dat de handelsvoot van Batavia, de stoomschepen niet medegerekend, aanmerkelijk in aantal van vaartuigen verminderd is, even als Samarang, en dat slechts met betrekking tot Soerabaija van belangrijke toename van bodems blijkt. Neemt men echter de inhoud les grootte in lasten tot grondslag van vergelijking, dan worden de uitkomsten met betrekking tot het jaar 1863 aanmerkelijk gunstiger. en blijkt zelfs van niet onaanmerkelijken vooruitgang.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agent.
Mei 14	Nederl.	Bark Amazone.	J. E. Kramer.	232	Tagal.	7 Mei.	geen.	Soerabaija.	E. Ten Brinck & Co.
„ —	„	„ Fop Smit.	W. Leverstein.	299	Pasoeroean.	15 „	„	„	J. Cezard & Co.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei 15	Nederlandsche	Bark	Otto.	S. Stheeman Tresling.	Nederland via Pasoeroean.
„ —	„	Stoomschip	Padang.	W. Vogel.	Mol, v. Mak., Timor en Delij.
„ —	Nederl. Ind.	„	Ambon.	J. van Zandwijk.	Batavia via Samarang.
„ 16	„	Bark	Billiton.	H. de Voogd v/d. Straten.	Nederl. „ „
„ —	Nederlandsche	„	Hollandstrouw.	K. J. Brauer.	„ „ Pasoeroean.

In-lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	k.t/z. Westerouwen v. Meeteren	...	...
„	„	Suriname.	.....	Luit. t/z. 1 kl. Graeuwen.	...	...
„	„	Madura.	.....	Lt. t/z 1 kl. C. A. W. Halverhout.	...	...
„	Stoomer	Hertog Bernard.	.....	J. J. H. Stolte.	...	...
„	Sch. Brik	Makasser.	.....	Luit. t/z. 1 kl. Everwijn.	...	...
„	Stooms.	de Linge.	....	Lt. t/z 1e kl. M. O. de Kan.	Pontianak.	...
Ned. Ind.	„	Padang.	181	W. Vogel.	...	W. Cores de Vries.
„	„	Palembang.	58	....	In Reparatie.	id.
„	„	Kraton.	28	....	Onbepaald.	id.
„	„	Javaan.		....	...	id.
„	„	Prins van Oranje.	.....	J. C. Bierings.	...	id.
„	„	Batavia.	120	G. A. Neije.	...	id.
Nederlandsche	Bark	Decima.	241	H. Grivel.	Ned. in reparatie.	Cezard & Co.
„	„	Wilhelmina.	260	A. A. Koster.	„ in reparatie.	E. ten Brinck & Co.
Engelsche	Bark	Glara Mara.	231	Watson.	In reparaiet.	Fraser Eaton & Co.
„	Schr.	Kaukai.	68½	K. Paton,	...	id.
„	„	Star of Eve.	62½	J. Morris.	...	id.
Spaans.	Bark	Perla.	150	M. Hermara.	...	E. Moormann & Co.
Nederlandsche	„	Anna Sophia.	382	P. Hoekstra.	Ned. in reparatie.	B. Kopersmit & Co.
Ned. Ind.	Schip	Graham.	.....	....	China. „	Tan Bindjang.
„	Schoen.	Clipper.	.....	....	...	B. J. van Eck & Co.
Nederlandsche	„	Marie.	395	H. G. Biesthorst.	...	...
„	Hoeker	Charles.	25	H. Oversluigen.	...	Anemaet & Co.
„	Schoen.	Fanny.	.....	W. Lingard.	Ampenan.	Matzen & Co.

Staat van de voornaamste te Soerabaya ingevoerde en uitgevoerde handelsgoederen.

Op 14 Mei 1864.

INGEVOERD.

In Consumptie.

1 baal inh., 66 dozijn bengs. doeken, $14^{14}/_{20}$ korgies kalamkarie kleedjes.

In Entrepot.

7 kisten manufacturen.

Uit Entrepot.

10 vs. boter a 6 N. ℔, 3 kisten 1486 stuk blaauw kains 2⅔ × 43 duim, 50 zakken gambier $19^{51}/_{100}$ picols, 2 kisten blaauw en wit slendangs 1450 stuk 2½ yds. × 25 duim, 3 kisten gedr. katoen 100 stuk 6/8 × 24 yds. en 200 stuk 5/8 × 28 yds. 1 kist manilla sigaren 10/m., 3 kisten cambricks, 5/4 × 12 yds. 300 stuk no. 15 300 stuk no. 16, 25 krdj. baal tabak $21^{63}/_{100}$ picols, 10 kisten parapluien $166^{8}/_{12}$ dozijn.

UITGEVOERD.

Uit den particulieren Voorraad.

4 picols bruine suiker no. 14, 2 vs. boter, naar Timor-Koepang. 1 kist diverse kleinigheden, 150 kelders arak, naar Makasser. 100 kelders arak, naar Menado. 1½ picols koperwerk en eenige kleinigheden, naar Ternate. 4 picols koperwerk, 100 paren sloffen, naar Banda. 7 pic. koperwerk, 8 kisten java sigaren 60000 stuk en kleinigheden, naar Makasser. 1 kist zijde parasols $7^{11}/_{12}$ dozijn, naar Banda. ƒ 3000 gouden munt, naar Timor-Koepang. 2 kisten meel, 2/2 leggers arak, naar Banda. 7 krandj. suiker 17 picols, naar Molukkos. 1351 krandj. suiker 4582,43 pic. naar Nederland.

Uit het Entrepot.

12 kisten slendangs 325 korgies, naar Batavia. 1 kist slendangs 23 korgies, naar Samarang. 2 kisten schrijfbehoeften, naar Makasser. 350 zk. gambier $57^{59}/_{100}$ pic. naar Balie,

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 14den Mei 1864.

INVOER

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomb. *Padang*, gez. Vogel.

11 kn. manufacturen, Fraser Eaton en Co.
1 ankerketting, W. Cores de Vries.
1 kist kat. goederen, Arnold en Zonen.
9 kn. manufacturen, Thomas en Co.
2 kn. manufacturen, J. F. van Leeuwen en Co.
5 kn. laken, Cook Homans en Co.
1 kist manufacturen, Order.

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang per het Ned. schip *Billiton*, gez. de Voogd van der Straaten.
100 pic. rotting, 4400 pic. koffij, N. H. M.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Neder. schip *Otto*, gez. S. Stehman Fresling.
1242 pic, tabak, Mc. Lennan en Co.
13 pic. peper, 2613,14 pic. suiker, 1274,81 pic. tabak, B. J. van Eck en Co.
35 pic gutha percha, 230 pic. koffij, 2000 ps. koehuiden, 150 pic. rotting, 1919,29 pic. suiker, Fraser Eaton en Co.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Nederl. schip *Hollands Trouw*, gez. K. A. Braauw.
170 pic. rotting, 4000 pic. koffij, 148,89 pic. peper, $47^{243}/_{100}$ pic. kaneel, N. H. M.

Naar Samarang en Batavia per de Ned. Ind. stoomb. *Ambon*, gez. van Zandwijk.
3 pic. aardappelen, 17 kn. wijn, 1 kist rolpens, 3 kn. bier, B. Kopersmit en Co.
15 pic. aardappelen, B. J. Kuiper.
2 kisten speelgoed, 3 kisten manufacturen, J. F. van Leeuwen en Co.
15 kisten manufacturen, Fraser Eaton en Co.
3 „ „ 30 pic. was, Arabieren.

Naar de Moluccos per de Ned. Ind. stoomboot *Padang*, gez. Vogel.
1100 pic. rijst, W. Cores de Vries.
3 kn. manufacturen, Fraser Eaton en Co.
25 bl. roodgaren, 50 kelders genever, J. Cezard en Co.
43 kn. manufacturen, 2 kn. schrijfbehoeften, J. F. van Leeuwen en Co.
17 pic. dendeng, Vogel.
4 pic. suiker, 2 vt. boter, 150 kelders arak, Kuller.
100 kelders arak, Rudolp Kok en Co.
200 kelders arak, T. F. Oechsman.
2 kisten ijzergewigten, N. H. M.
1 „ zijde parasols, Thomas en Co.
7 „ manufacturen, Bahlman en Co.
1 „ „ 3 kisten schrijfbehoeften, 6 vaten glas en aardewerk, 3 vaten touwwerk, 2 „ boter, 13 kisten boekwerk, 1 kn. ijzerwerk, 2 kisten kramerijen, 3 kisten diversen, E. Ten Brinck en Co.
5 kisten manufacturen, 1 kist aan zilvermunt, 12 zk. meel, 2 kn. opium, 4 kn. koperwerk, 3 kn. java sigaren, 4 kn. diverse, Arabieren en Chinezen.

Marktprijzen.

KOEHUIDEN	℘ picol	ƒ	35 @ ƒ	45.—
BUFFELHUIDEN	„ „	„	14 „ „	18.—
KOFFIJ Java	„ „	„	39 „ „	40.—
„ West I. bereid.	„ „	„	41 „ „	42.—
ARAK	„ legg.	„	60.—	afged.
LANGE PEPER	„ „	„	10½ @ „	12.—
ROTTING	„ „	„	9 „ „	10.—
RIJST (witte)	„ koij.	„	200 „ „	220—
Id. (carga)	„ „	„	125 „ „	140—
SAPANHOUT	„ picol	„	3 „ „	5.—
SUIKER No. 16	„ „	„	17 „ „	17¼
WISSELKOERS op Nederl.		„	103.74	
Id. „ Lond. p. £ Stg.		ƒ		11.34
VRACHTEN voor Suiker p. last.		„		120.—
voor Tabak.		„		105.—

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

Gedrukt bij LE ROY & CO. te Soerabaija